

שיר השירים

«מנהגם של ישראל לקרוא עם קבלת שבת שיר-השירים, שאין כל העולם כולו כדאי כיום שניתן בו שיר השירים לישראל, שכל הכתובים קודש ושיר השירים קודש קדשים», ואין בכל השבוע שעה מקודשת כשעה זו, שאז ניכר ומתגלה תוספת אור קדושת השבת בגוף האדם» (פתח הדביר, אורח-חיים רס).

ואומר אני שראה שלמה ברוה"ק, שעתידין ישראל לגלות גולה אחר גולה, חורבן אחר חורבן, ולהתאונן בגלות זה על כבודם הראשון, ולזכור חבה ראשונה אשר היו סגולה לו מכל העמים, לאמר אלכה ואשובה אל אישי הראשון כי טוב לי אז מעתה, ויזכרו את חסדיו ואת מעלם אשר מעלו ואת הטובות אשר אמר לתת להם באחרית הימים. ויסד ספר הזה ברוה"ק בל' אשה צרורה אלמנות חיות, משתוקקת על בעלה, מתרפקת על דודה, מזכרת אהבת נעוריה אליו ומודה על פשעה, אף דודה צר לו בצרתה ומוכיר חסדי נעוריה ונוי יופיה וכשרן פעליה, אשר בהם נקשר עמה באהבה עזה, להודיעה כי לא מלבו ענה ולא שילוחיה שילוחין, כי עוד היא אשתו והוא אישה והוא עתיד לשוב אליה» (רש"י, הקדמת פירוש שיר השירים).

«בערב שבת קודש צריכים לעסוק בתשובה על כל העבר בימות החול, כדי לקבל קדושת שבת בלא שום מניעה מכל דבר חטא ועון» (אורות התשובה יד לג).

«וישראל שנקראו ראשית היא כנסת ישראל המשולה בשיר השירים לכלה, שקראה הכתוב בת ואחות ואם, וכבר בא להם זה במדרש «בעטרה שעטרה לו אמו» במקומות רבים» (רמב"ן בראשית א).

«ופרי השבוע יום השבת, מפני שהוא מעומד להדבק בענין האלהי, ועבודתו בשמחה לא בכניעה», וכבר נקבצו מחתרים מקדירים עם אורך השבוע, לא יתכן לטהרם ולנקותם אלא בהעמדת עבודת יום עם מנוחת הגוף, ואז ירצה הגוף בשבת את אשר חסר לו מששת הימים, ויהיה נכון לעתיד, וכן הנפש תזכור מה שחסרה עם טרדת הגוף, וכאילו היא ביום ההוא מתרפאה מחולי שקדם ומתעתדת למה שידחה ממנה החולי בעתיד, דומה למה שהיה עושה איוב בכל שבוע בבניו» (ר' יהודה הלוי, כוזרי ג ה).

«דע כי צריך האדם להכין עצמו ולקבל אור תוספת שבת בימי החול בענין זה, כי הלא בשבת נתוסף לאדם תוספת המגיע אל הנר"נ, וכבר ידעת, כי יש אדם זוכה לקנות תוספת זה מפאת נשמתו ממש, ויש מי שאיננו מקבל רק ע"י כללות העולמות לבד, ויש מי שאין לו רק נפש לבד ומקבל תוספת נפש מפאת נפשו עצמו לבד, אך תוספת רוח ונשמה תבוא בו בסוד כללות העולמות לבד», וצריך האדם לכונן כדי שישאר לו איזה תוספת ממנו לימי החול, ובזה יכונן דרכיו אם יכוין היטיב, ומובטח לו שלא יחטא ולא יבואו החטאים על ידו ולא יקטרג בו היצה"ר, והכל כפי הכוונה», «וג' ימי השבוע האחרונים הם מן שבח

עולת ראייה (לקוטים)

«אמר ר' עקיבא — שאין כל העולם כולו כדאי כיום שניתן בו שיר השירים לישראל» (ידים פ"ג מ"ה). יש אהבה לשם השי"ת שהיא מצד הבריאה והודה, חסד ד' המלא עולם וטובו על בריותיו, ויש אהבה כזאת שהיא מורגשת בנפש מצד עצם מעלת הנפש לאהוב את הטוב הגמור. ואהבה זאת היא עיקר האהבה ויקרה מכל האהבה הנקלטת מבחינת המציאות, וכדי לצייר אותה באמת צריכים כל הציורים הרבים והגדולים שבשיר-השירים. על כן אין העולם כולו כדאי כיום שניתן בו שיר-השירים לישראל.

«שכל הכתובים קודש ושיר-השירים קודש קדשים» (שם). הספרות, ציורה וחיטובה, עומדים להוציא אל הפעל כל המושגים הרוחניים, המוטבעים בעומק הנפש האנושית. וכל זמן שחסר גם שרטוט אחד הגנוז בעומק הנפש, שלא יצא אל הפעל, עוד יש חובה על עבודת האמנות להוציאו. מובן הדבר, שרק את אותם האוצרות, שבהפתחם מבסמים הם את אויר המציאות, טוב ויפה לפתח. «מכל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נתמלא כל העולם כולו בשמים» (שבת פח:). אמנם אותם הדברים הגנוזים, שקבורתם היא ביעורם, להם מתוקנת היתד שעל אזינינו לחפור ולכסות. ואוי לו למי שמשתמש ביתידו לפעולה הפכית, למען הרבות באשה. זעזועי הנפש שמצד רגשי האהבה הטבעית, שנוטלת חלק גדול במציאות, במוסר ובחיים, הם ראויים להתפרש ע"י הספרות בכל הצדדים שבהם היא מוציאה אל הפעל את הגנוזות, אבל בשמירה היותר מעולה מנטיה לצד השכרון שיש באלה הרגשות, שמהפך אותם מטהרה טבעית לטומאה מנוולת רק אנשי קודש ראויים להיות שרי קודש. אמנם אם נחשב לחסרון כללי באיזו ספרות, כשלא ימצאו בה אלה הרגשות הפנימיות, שהאהבה מרשמת אותם, באותה האהבה הנהוגה, כמה ראוי לחשב לחסרון אם אותם הזעזועים הרמים והנשאים, שכ"כ פועלים ופעלו ועתידים לפעול על כל טובי בני-אדם ועל כנסת ישראל ביחוד, הנובעים מאהבה אדון כל המעשים, מקור הטוב והחסד, — אלה הרגשות הנאהבים לא יחקקו בספר ויפקד מקומם. היש ערך לעומק רגש האהבה הזאת, היכולת ימים רבים, היכלכלוהו גבהי שחקים. החסרון הזה אמנם נמלא לנו בשיר-האהבה אותו שהוא קודש קדשים, הוא שיר השירים אשר לשלמה. וכמו שמי שהוא חמור לאהבה לא יחוש מה יחפצו משוררי-האהבה בשיריהם הפרטיים, ואם היה יכולת בידו להשפיל את געגועיהם עד כדי טעימת חושו הגס היה ערשה כן בשמחת לב ונפש חפצה, כן מי שלבו ערלה, ומוכרתת להיות כן מפני שלא טעם להתנשא אל מרומי הגיוני קודש, ולא חש מעולם נעם אור אהבת צור כל העולמים, איש נבל ולא-חכם כזה לא יוכל להכיל את הרעיון, כי אלה הגעגועים הרבים הפרטיים הנשאים שבשיר-השירים

שְׁלִי לֹא נִטְרַמְתִּי: הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲבָה נַפְשִׁי אִיכָה תִרְעָה אִיכָה תִרְבִּיץ בְּצִהָרִים
 שְׁלֵמָה אֶהְיֶה כְּעֵטָה עַל עֲדְרֵי חֲבָרִיָּה: אִם־לֹא תִדְעִי לָךְ הַיָּסָה בְּנָשִׁים צְאִי־לָךְ
 בְּעֶקְבֵי הַצֹּאן וְרַעֲי אֶת־גְּדֵי־תֶן עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרָעִים: לְסִסְתִּי בְּרֻכְבֵּי פָרְעָה דְמִיתֶיךָ
 רַעֲיָתִי: נָאוּ לְחִינֶךָ בַּת־רִים צְוֹאֲרֶךָ בְּחֲרוֹזִים: תֹּזְרִי זָהָב נַעֲשֶׂה־לָּךְ עִם נְקֻדּוֹת
 הַקָּסֶף: עַד־שֶׁתִּמְלֶךְ בְּמִסְבּוֹ נְרָדִי נָתַן רִיחוֹ: צְרוּר הַמֶּר וְדוּדֵי לִי בֵּין שְׂדֵי יְלִין:

עולת ראייה (לקוטים)

המה רשמים של האוצר הגנוז בנפש כלל האומה, אשר בחר לו ד' לשמו ולזכרו, מפני שאינו מרגיש כלל שום חסרון בהפקד מקום אלה הרגשות, אשר לא ידעם. אבל מי שלא השתו אלוה חכמה יכיר ויתושי, כי אי־אפשר כלל לאוצר כתבי הקודש, של האומה הקדושה שכל תולדתה מלאה רישומי אהבת נפש לצור־מעוזה, בימי גדולתה והודה על־ידי חסד עליון מלא הוד, ובימי עניה ומרודיה ע"י נהרי נחלי דם ושטף צרות רבות ורעות, אשר כל אלה עוררו את האהבה, חזקה והוציאוה אל הפועל המורגש, — אי־אפשר בשום־אופן שאלה הגעגועים לא ירשמו בספר באוצר הכללי ששם כל הגיוני־קדשנו נחיתים. אמנם מי שבעת שסרקו את בשרו במסרקות של ברזל יוכל להשיב „כל ימי הייתי מצטער על המקרא הזה, ובכל נפשך, מתי יבא לידי ואקיימנו“, ולהאריך באותה שעה ב"אחד" עד שיצאת נשמתו, רק הוא יוכל לומר שאין כל העולם כולו כדאי כיום שניתן בו שיר־השירים לישראל, שכל הכתובים קודש ושיר־השירים קודש קדשים. אמנם כנטף מים מני ים, כזיק אחד